

ΣΤΕ 227/2020 [ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΣΤΗ ΖΩΝΗ Β' ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΥΜΗΤΤΟΥ]

Περίληψη

- Ο ορεινός όγκος του Υμηττού προστατεύεται διαχρονικά με ένα πλέγμα διατάξεων κανονιστικών διαταγμάτων, οι οποίες, σε συμφωνία με το άρθρο 24 του Συντάγματος και σε συμμόρφωση με τις κατευθύνσεις και υποδείξεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθηνών, αποσκοπούν, προεχόντως, στην πληρέστερη δυνατή προστασία του όρους του Υμηττού ως ευπαθούς οικοσυστήματος και στη διαφύλαξη και ανάδειξη του χαρακτήρα του ως χώρου πρασίνου και αναψυχής, επιπροσθέτως δε, στην ανάσχεση της άναρχης δόμησης στην περιοχή και στην προστασία της γεωργικής γης. Ειδικώς η Ζώνη Β' προστασίας του Υμηττού, η οποία αποτελεί την περιοχή εγκατάστασης του ένδικου έργου, χαρακτηρίζεται, επιπλέον, με το από 31.8.1978 π.δ. ως περιοχή εγκαταστάσεων κοινωφελών λειτουργιών, ρητώς, όμως, εξειδικευόμενων στα οικεία κανονιστικά κείμενα ως αθλητικών, πολιτιστικών κλπ. λειτουργιών και πάντως συνδυαζόμενων με τον ως άνω προέχοντα χαρακτήρα της περιοχής, οι χρήσεις δε αυτές διατηρήθηκαν σε ισχύ με τις μεταβατικές διατάξεις του από 14.6.2011 π.δ/τος. Στις κοινωφελείς αυτές λειτουργίες ουδέποτε περιλήφθηκαν οι εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, έστω από ανανεώσιμες πηγές, όπως είναι τα φωτοβολταϊκά πάρκα.

Και, ναι μεν, το από 14.6.2011 π.δ. περί προστασίας του Υμηττού ακυρώθηκε με την απόφαση 2355/2017 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας για τον λόγο της παράλειψης τήρησης της διαδικασίας εκπόνησης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων συμφώνως προς την ενωσιακή νομοθεσία, στην απόφαση δε αυτή περιλήφθηκε και η διαπίστωση ότι ούτε η έκδοση του προγενέστερου από 31.8.1978 π.δ/τος στηρίχθηκε στην ενωσιακή νομοθεσία, όμως, όπως επισημαίνεται στην ίδια ως άνω απόφαση της Ολομέλειας, η ακύρωση αυτή δεν έχει την έννοια της παύσης της από μακρού χρόνου αυξημένης προστασίας του ορεινού όγκου του Υμηττού.

Κατά συνέπεια, έργα καταρχήν μη συμβατά με τον προστατευόμενο χαρακτήρα της περιοχής του Υμηττού ως τόπου πρασίνου και αναψυχής, όπως είναι τα φωτοβολταϊκά πάρκα, δεν δύνανται να επιτραπούν *ipso iure*, ως αυτόθροη συνέπεια της ακύρωσης του από 14.6.2011 π.δ/τος προστασίας του Υμηττού. Περαιτέρω, η αυξημένη προστασία που απολαμβάνει η περιοχή του ορεινού όγκου του Υμηττού δεν τελεί σε αντίθεση με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, σύμφωνα με τις οποίες οι ορεινοί όγκοι δεν συγκαταλέγονται στις ζώνες αποκλεισμού φωτοβολταϊκών πάρκων, αντιθέτως δε, βάσει του ίδιου ως άνω Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις ΑΠΕ, οι χωροταξικές

και περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητες της περιοχής πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τη Διοίκηση σε κάθε περίπτωση εξέτασης αιτήματος αδειοδότησης έργου ΑΠΕ. Εξάλλου, ενόψει της ευρύτατης διακριτικής ευχέρειας που καταλείπεται στη Διοίκηση όσον αφορά την εναρμόνιση των ρυθμιστικών σχεδίων με τις χωροταξικές ρυθμίσεις του ΕΧΠ/ΑΠΕ, η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών στην προστατευόμενη περιοχή του Υμηττού δεν δύναται να επιτραπεί στην κρινόμενη περίπτωση, ούτε κατ' ευθεία εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 17 του ΕΧΠ/ΑΠΕ. Άλλωστε, τούτο θα προϋπέθετε τη διενέργεια σειράς εκτιμήσεων και αξιολογήσεων που δεν μπορούν να γίνουν πρωτογενώς από τον ακυρωτικό δικαστή.

Αντιθέτως, επαφίεται στη Διοίκηση να θεσπίσει τις σχετικές κανονιστικές διατάξεις, οι οποίες θα πρέπει να καταλαμβάνουν το σύνολο της προστατευτέας έκτασης και οι οποίες, μετά από εκτίμηση των λόγων δημοσίου συμφέροντος που δεν μπορούν να ικανοποιηθούν με άλλο τρόπο και μετά από στάθμιση των λόγων αυτών με την επίδραση των νέων εγκαταστάσεων επί της φυσικής ισορροπίας του όρους, είτε θα επιτρέπουν, είτε θα απαγορεύουν την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάρκων επί των ορεινών όγκων. Ήδη, σε εναρμόνιση με το ΕΧΠ/ΑΠΕ, το ήδη ισχύον και μεταγενέστερο της κρινόμενης αιτήσεως Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθηνών περιλαμβάνει ειδική χωροταξική ρύθμιση για τα φωτοβολταϊκά πάρκα, σύμφωνα με την οποία η εγκατάσταση των έργων αυτών απαγορεύεται, καταρχήν, σε ζώνες προστασίας ορεινών όγκων, καθίσταται, όμως, κατ' εξαίρεση δυνατή σε ζώνες υποδοχής μικρής έκτασης, υποδεικνυόμενες από τα εκάστοτε εκδιδόμενα διατάγματα προστασίας των ορεινών όγκων, υπό τις εκεί ρητώς οριζόμενες προϋποθέσεις.

Η καταρχήν μη επιτρεπόμενη εγκατάσταση του ένδικου έργου επί του ορεινού όγκου του Υμηττού, θα ηδύνατο τελικώς να επιτραπεί, μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η Διοίκηση ήθελε να καθορίσει ζώνες υποδοχής φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων στο νέο διάταγμα προστασίας του Υμηττού, τηρώντας τα νόμιμα κριτήρια.

Μετά την ακύρωση του από 14.6.2011 π.δ/τος ως προς τον Δήμο Κρωπίας, με την απόφαση 2355/2017 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι προσβαλλόμενες πράξεις έχασαν το νόμιμο έρεισμά τους. Για τον λόγο αυτό, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή και να ακυρωθούν οι προσβαλλόμενες πράξεις. Εφόσον, όμως, στην προκειμένη περίπτωση, οι πάγιες διατάξεις για τα φωτοβολταϊκά έργα του άρθρου 17 του ΕΧΠ/ΑΠΕ δεν δύναται να τύχουν ευθείας εφαρμογής, δεδομένου, μάλιστα, ότι δεν έχει ακόμη εκδοθεί το νέο προεδρικό διάταγμα για την προστασία του Υμηττού προς αντικατάσταση του ακυρωθέντος από 14.6.2011 π.δ/τος, η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στη Διοίκηση, προκειμένου αυτή να ρυθμίσει την ένδικη περίπτωση. Προς τούτο η Διοίκηση οφείλει να λάβει προεχόντως υπόψη την επιτακτική ανάγκη καθορισμού επί του ορεινού όγκου του Υμηττού μικρής έκτασης ζωνών προστασίας, καθώς και τη διάταξη του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθηνών, σύμφωνα με την οποία, προκειμένου να επιτραπούν

Νόμος και Φύση

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη
<https://nomosphysics.org.gr>

εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών έργων στο όρος Υμηττός, πρέπει να καθοριστούν ειδικές ζώνες υποδοχής με τα ισχύοντα κριτήρια.

Πρόεδρος: *Ι. Μαντζουράνης*

Εισηγητής: *Θ. Ζιάμου*

Το πλήρες κείμενο της απόφασης θα αναρτηθεί αμέσως μετά την καθαρογραφή του από το Δικαστήριο.